

Plan i program rada za 2011. i 2012. godinu

1. Sastanak s voditeljima Matičnih službi. /Komisija sa žaljenjem primjećuje da je od objave Pravilnika o zaštiti knjižnične građe u NN prošlo 5 godina, a Pravilnik još uvijek nije ušao u poslovanje knjižnica, čak ni u one knjižnice koje imaju vrijednu knjižničnu građu. Neophodno je podsjetiti na svrhu toga Pravilnika, s obzirom da je čuvanje i zaštita građe jedna od osnovnih zadataka knjižnične djelatnosti. Komisija smatra da bi bilo dovoljno savjetovati se o tome s voditeljima Matičnih službi, koji bi u skladu sa zaključcima uputili ravnatelje i voditelje knjižnica samostalnih i onih u sastavu, a posebno voditelje zavičajnih zbirki. Matična služba bi mogla značajno doprinijeti svojim stavom i zagovaranjem pa da se briga za vrijedne fondove shvati ozbiljno i postane svjesni dio obveze svih knjižničnih djelatnika.

Vrijeme održavanja: Razgovor s voditeljima Matičnih službi predviđamo tijekom veljače 2011. godine

2. Priprema za Savjetovanje (okrugli stol) o problemima vezanim za prijavu knjižnične građe u Registar KB. / Pokušaj da se odgovori na pitanje, zašto se vrijedna knjižnična građa ne prijavljuje u registar KD kako je to zakonom predviđeno, razotkrilo je više problema, s jedne strane to je nedostatak elementarne svijesti o potrebi zaštite vrijedne građe u knjižnicama, a s druge strane potpuna zatvorenost sustava evidencije KB i nedostupnost podataka o registriranoj građi po jedinici građe - naslovu. Neophodno je otvoriti komunikaciju između knjižnica i ureda za kulturno dobro kako bi se razmotrili svi problemi i poboljšala suradnja na obostranu korist. Komisija će pripremiti materijale neophodne za ovo savjetovanje kao što su ankete, uvodna izlaganja i analize. Savjetovanje će organizirati u suradnji s Uredom za kulturno dobro. Tijekom 2011. će se prikupljati materijali a savjetovanje bi se održalo ili krajem 2011. ili početkom 2012.

3. Osnivanje Radne grupe za digitalizaciju / Kako je digitalizacija jedan od prihvatljivijih načina zaštite, kako sadržaja tako i izvornika, Komisija zainteresirano prati procese digitalizacije. Kada je prije više godina predložila osnivanje Radne grupe za digitalizaciju bilo je to na temelju predviđanja da će se u tijeku digitalizacije otvarati problemi koji će, ukoliko se ne riješe jedinstveno na stručnoj i općoj razini unaprijed, izazvati kaos. Kako se sada počinju uočavati posljedice jedne vrlo složene, a na nacionalnoj razini neorganizirane djelatnosti u kojoj je ipak sadržan opći interes, nužno je snimiti stanje i donijeti neke smjernice i ponuditi jedinstvena rješenja. Komisija će tijekom 2011. Stručnom odboru konačno ponuditi Plan rada Radne grupe i predložiti njezine članove.

4. Prijedlog osnivanja Radne grupe za novine / Komisija za zaštitu je na Okruglom stolu Zaštita starih hrvatskih novina elaborirala problem novina: ukazala na vrijednost novinske građe, prikazala stanje novinskih fondova u knjižnicama RH i pokušala naznačiti koliko je to veliki problem i vrlo zahtjevan, jer sustavna zaštita novina traži ne samo dodatnu financijsku potporu nego i poseban pristup i iznalaženje dodatnih rješenja. Činjenica da novinska građa propada samim postojanjem, i kada je nedostupna za korisnike i ako je nitko ne dira, govori o ozbiljnim problemima i potrebi da se nađe ili barem pokuša naći neko rješenje za njihov mogući opstanak. Smatramo da novine kao takva najugroženija knjižnična građa zahtijevaju organizirani nadzor nad ukupnim fondom RH, strategiju organiziranog čuvanja i zaštite, kao i bržeg prijenosa njihovog sadržaja na drugi medij, što podrazumijeva i izradu skupnog kataloga i liste prioritetnih naslova za zaštitu, kao i komunikaciju sa svim knjižnicama, samostalnim i onima u sastavu. Ozbiljnost problema nalaže osnivanje tijela koje će se ovim problemom sustavno baviti.

5. Komisija će u 2011. i ako je potrebno i 2012. i dalje podsjećati na potrebu dovršenja Uputa o provođenju revizije i otpisa vezan za Pravilnik o reviziji i otpisu knjižnične građe.

6. Komisija će i dalje podsjećati na započeti i nedovršeni rad Radne grupe koja je trebala izraditi prijedloge za izmjenu zakona o obveznom primjerku.

7. Prema potrebi i mogućnostima članovi Komisije za zaštitu surađivat će u projektima MK na popisu stare i vrijedne građe samostanskih knjižnica.

8. Obavijestiti knjižnice koje su sudjelovale (2002. godine) u prikupljanju podataka o sačuvanim novinama 19. st.

u RH / Knjižnice koje su sudjelovale u anketi koja se provodila u okviru projekta Zaštita starih hrvatskih novina (2002. godine) a prikupljala je podatke o novinskoj građi sačuvanoj u knjižnicama (samostalnih i u sastavu) RH obuhvatila je razdoblje od prvih sačuvanih novina do 1895. godine. Najavljen je bio i drugi dio ankete koja bi popisivala sačuvane novine do 1918. Komisija je daljnje popisivanje građe zamijenila prikupljanjem podataka u skupni katalog novina. Na stranicama Portala starih hrvatskih novina će uskoro biti dostupan servis za obradu i unos građe u bazu podataka za sve prijavljene knjižnice, pa će knjižnice putem interneta moći unositi podatke o novinama direktno iz svojih knjižnica vezujući ih za postojeće zapise novina NSK-a ili dodajući nove naslove, što bi u konačnici tvorilo „skupni katalog novina“. Na taj način bi bio riješen problem koji stvara nejedinstveni sustav obrade knjižnične građe u knjižnicama i arhivskim i muzejskim institucijama u kojima knjižnična građa većinom nije dostupna putem e-kataloga. Činjenica je da o svim tim naporima i konačnoj realizaciji nisu obaviještene knjižnice koje su sudjelovale u anketi. O tome ih svakako treba obavijestiti detaljnije kako bi, kada za to dođe vrijeme, prepoznale poziv uredništva Portala na unos podataka o svojoj građi i odazvale se. O vremenu te akcije Komisija će se dogovoriti s uredništvom Portala.

Komisija za zaštitu knjižnične građe HKD-a,
Predsjednica Komisije
Jablanka Sršen